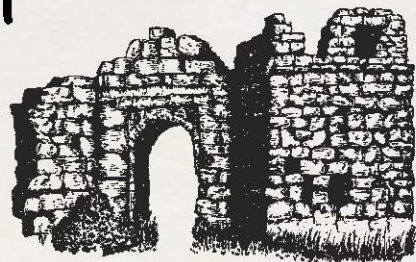
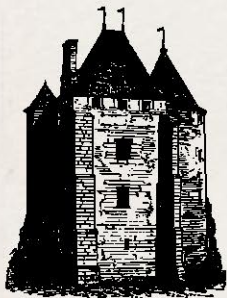

SHERLOCK HOLMES

A TAJOMSTVÁ

SLOVENSKÝCH

HRADOV

Charakteristika projektu - Projektové vyučovanie je zamerané na spoznávanie slovenských hradov, povestí a legiend prostredníctvom detektívneho pátrania. Žiaci pracujú ako malí detektívi, riešia úlohy, zbierajú indície a postupne odhaľujú tajné heslo.

Ciele projektu -

- rozvíjať čitateľskú gramotnosť, podporiť tímovú spoluprácu,
- spoznávať slovenské hrady a povesti,
- rozvíjať logické myslenie,
- rozvíjať prezentačné a komunikačné zručnosti.
- pracovať s textom a informáciami.

Medzipredmetové vzťahy - slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, výtvarná výchova, informatika.

Pomôcky - mapa Slovenska, výkresy, encyklopédie hradov a zámkov zo Slovenska, ceruzky, fixy

Zaradenie projektu- „Povesti a legendy regiónu“

Projekt vychádza z tematických oblastí učiva vlastivedy 4. ročníka – „Od Tatier k Dunaju“, „Od Dunaja po Hornád“ a aj „Od Hornádu po Dunajec“, keďže spracúva významné hrady a pamiatky z rôznych regiónov Slovenska.

DETEKTÍVNY SPIS

PRÍPAD:

**Tajomstvá
slovenských hradov**

TOP SECRET

Holmes: „Detektívi,
čaká vás náročná úloha!
Budete cestovať po Slovensku,
objavovať hrady, zámky
a povesti. Pri každej zastávke
získate jedno písmeno.
Dobre si ich zapisujte –
na konci vytvorí tajné heslo!“

*„Len ten, kto pozná
príbehy minulosti,
objaví tajomstvo
ukryté v prítomnosti.“*

MOTIVAČNÁ ČASŤ

Holmes položil na stôl starú mapu Slovenska. Bola pokrčená, na okrajoch opálená a na viacerých miestach označená červeným atramentom.

„Watson,“ povedal zamyslene, „niekto sa pokúsil ukryť veľmi dôležitú správu. Rozdelil ju medzi najznámejšie pamiatky Slovenska.“

Watson si nasadil okuliare a naklonil sa bližšie. „Myslíš tie červené značky?“ Holmes prikývol. „Presne tak. Každá pamiatka ukrýva starú povesť. A v každej povesti sa nachádza jedno tajné písmeno.“

„A keď ich spojíme?“ spýtal sa Watson. Holmes sa usmial.

„Vznikne indícia, ktorá nás privedie k stratenému pokladu slovenských legiend!“ Na zadnej strane mapy bol zvláštny odkaz: „Len ten, kto pozná príbehy minulosti, objaví tajomstvo ukryté v prítomnosti.“ Holmes zdvihol lupu.

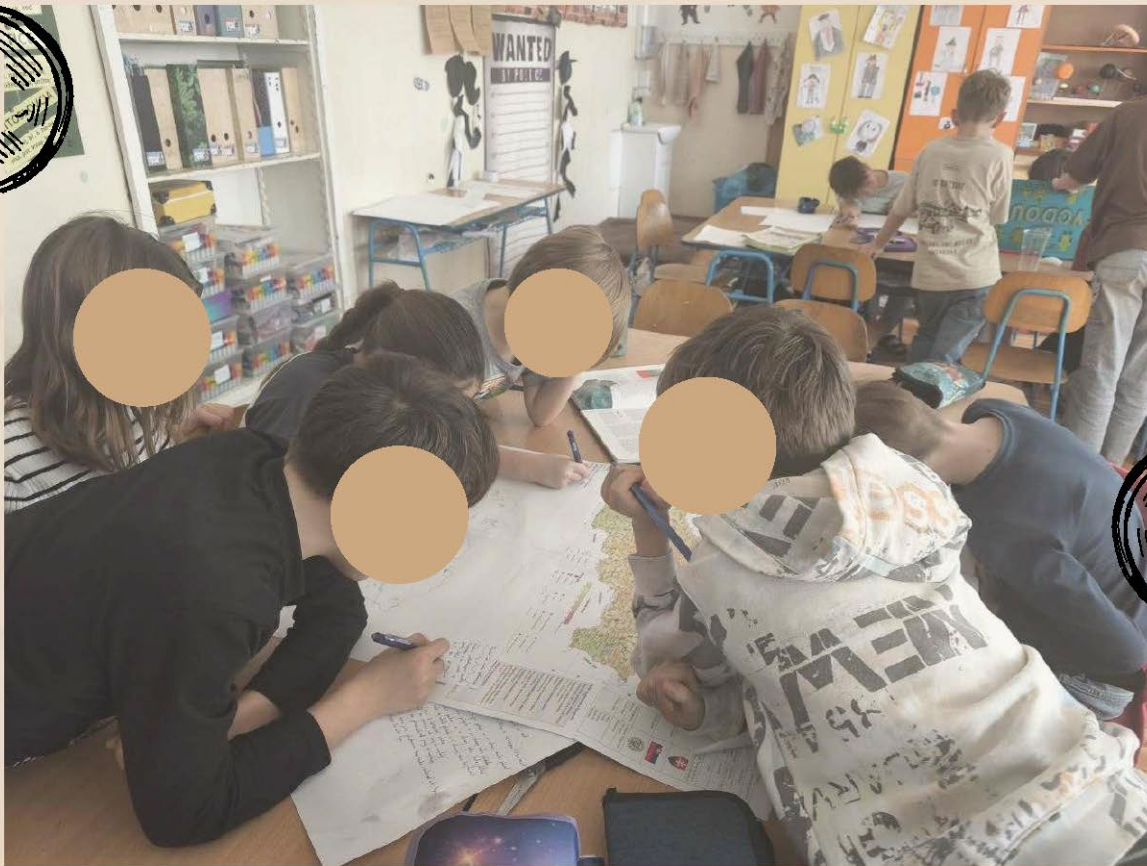
„Detektívi, čaká vás náročná úloha! Budete cestovať po Slovensku, objavovať hrady, zámky a povesti. Pri každej zastávke získate jedno písmeno. Dobré si ich zapisujte — na konci vytvoria tajné heslo!“

Predstavila som žiakom tajomný detektívny spis od Sherlocka Holmesa. Žiaci v roli detektívov pátrali po tajnom hesle ukrytom v jednotlivých slovenských povestiach hradov a zámkov nachádzajúcich sa na Slovensku.

PRÁCA VO DVOJICIACH - Žiaci pracovali vo dvojiciach. Každá skupina navštívila jednu pamiatku, vytvorila o danej pamiatke zoskupenie informácií, zaujímavostí, prepísala stručne povest' o danej pamiatke a doplnila ju vlastnoručne vyrobeným obrázkom historickej pamiatky a odprezentovaním svojho diela. Na záver získali k svojej pamiatke indíciu (písmeno).

Výsledkom projektu bola spoločná výstava žiackych prác a odhalenie tajného hesla „STRÁŽCOVIA HISTÓRIE“.

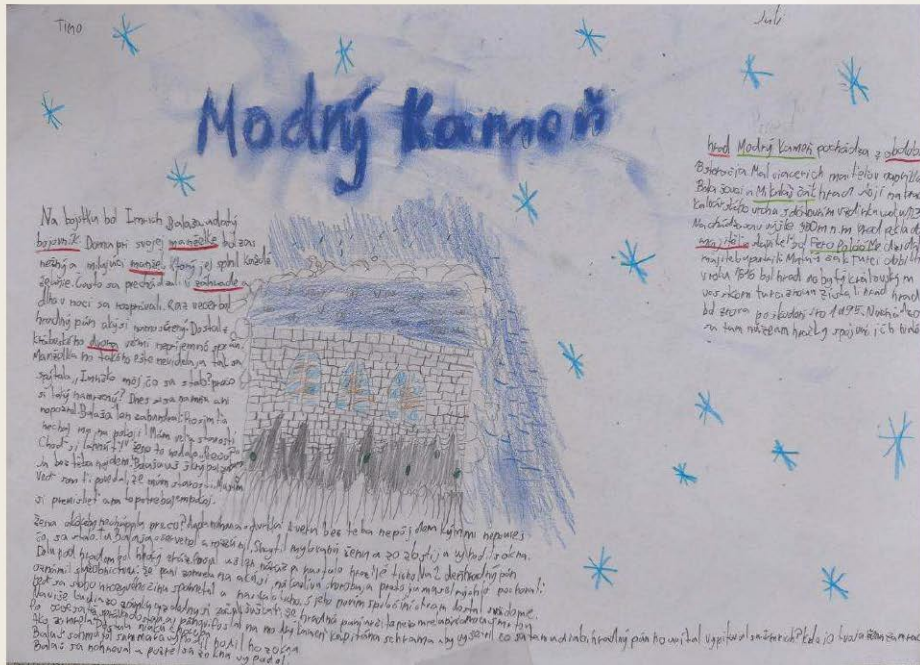

DETEKTÍVNA MISIA

Hrad MODRÝ KAMEŇ –
Povešť - Legenda hovorí o udatnom bojovníkovi, ktorý mal doma manželku. Tak ju mal rád, že jej splnil každé želanie.

Úloha - Nájdite v texte privlastňovacie zámeno k slovu manželka. /svojej/

INDÍCIA: Prvé písmeno hľadaného slova je prvé písmeno slova, ktoré ste našli:

PAJŠTÚN – Povest’ -

Zrúcanina hradu Pajštún je opradená príbehmi o tajomných svetlách, o žene, ktorá prekliala hradnú pani.

Úloha – Ako žena prosila hradnú pani o pomoc? /Prosím, pomôžte!/
.....

INDÍCIA: Piate písmeno druhého slova:
.....

Povešť

hradnej pani žil so žípou v hobe-
byte, veľa im však chýbalo dieťa.
Jedného dňa sa hradná pani vybrala
do lesa na prechádzku. Ako tak
zomyslela kváčala, ošlehla ju chudobná
žena, „Prosím, pomôžte mi, už tri dni som
nič neješt, moje dieťa má hlad, prosím,
Prosím, pomôžte! Moje dieťa má hlad
zomrel.“ Hradná pani sa pozerala na
ľuboš, „Ako to si, prosím,
nemôže byť dieťa? No táj, ľuboš, nič
+, keď som sa takto prekliť! Skríkla
za ľuboš matku. To sa však nado
vzpráva a prekliť. Hradná pani sa vy-
namaz porodila sedem detí. Každé
prekliť.“ Hradná pani dostala i, st od
kruha, že sa musí spojiť so svojím
rojtšom v boji proti ľuboš. Žena
mu povedala, že chce dieťa. Hradná
sa sedem detí, ľuboš sa spácha. Služka
bola čistiť dieťa do lesa, kde stálo
hradné pán. Hradná pani odišla ho
do súčasného hradu, o päť rokov
neskôr na synove požiadanie dával
jeho šest bratov a vypravil im všetko
čo sa stalo, synovia chceli ich mamo
smrť. Hradná pani ja nechal žiť, potom sa
hradná pani veľmi zmenila.

Petel Zbojín

Pajštún

Zaujímavá Vostí

Pajštúnsky hrad vznikol v 13.
storočí. Vekom doň bol katolícky, vytesaný
do skaly. Na ňom sa týčili vysoká
veža. Mal chrániť Severozápadne
hranice Uhorska, ktoré spravil
malý, kerol's správne, komisijou Vojvodja
hradov, ako bolo napr. Sopot, Utrnel
najmä časom: potom s Českými a
rakúskymi veľmocmi. Stredoveký hrad
bol zásadne prístupný v roku 1644.
Ešte väčšie zmeny sú na ňom
uskutočnené pri secesijných úpravách
okolo roku 1870. V súčasnosti vybudová
vďaka špe, Opatovca a presnosti, obdne
hudební, zúpravou zasať im, renesančné
kanceli, pri vstupe do hradu, v 18. storočí
všade umorel, a jeho skrášľujúceho
Narcisovými voľami, ktorými v roku 1870
bol zložený zjemní v stali.

Michal Nosák

TRENČIANSKY HRAD

– Povest'

Na Trenčianskom hrade
vraj odvážni vojaci chránili
hradné múry pred
nepriateľmi a strážili tajné
chodby.

Úloha – Kto bola Fatima?
/princezná/

INDÍCIA: Piate písmeno
slova je:

.....

O Omarovi a studni
ktorú vykopala láska

Kde bolo tam bolo
bol raz jeden Štefan Kráľovský.
On mal všetko okrem vody. Raz
uväznil krásnu tureckú princeznú
Fatimu. Keď sa to dozvedel jej
muž Omar dozvedel že ju
uväznili tak sadol na kone
s vešom penazi. Keď tam dosiel
tak zakríčal: Daj mi moje penaze
Fatima ja ti dam tolko penazi
kolko budeš chcieť. No kráľ
nechcel penaze on chcel vodu.
Tak Omar vykopal studnu s vodou
a mohol si zobrat Fatimu.
Potom žili spolu až do smrti.

Adela Balogová

Trenčiansky
hrad

O Omarovi a studni
ktorú vykopala láska

Zaujímavosti

• Rímsky nápis:
Stredoveko o prítomnosti
rímskych légii (II. légia)
z roku 179 n. l., ktoré
oslavuje víťazstvo nad
Germanmi pri Laugaricco

• Hladomorňa

Pôvodne vyhladávkou vezo
neskor slúžila ako väzeň
dnes tam nájdete expozíciu
stredovekých mučiacich nástrojov

• Budúcnosť hradu.

V roku 2025 sa plánuje
inštalácia novej expozície
dejín hradu v rámci
prípravy ~~na~~ Európske
mesto kultúry 2026.

Karolína Karáková

ORAVSKÝ HRAD –

Povest'

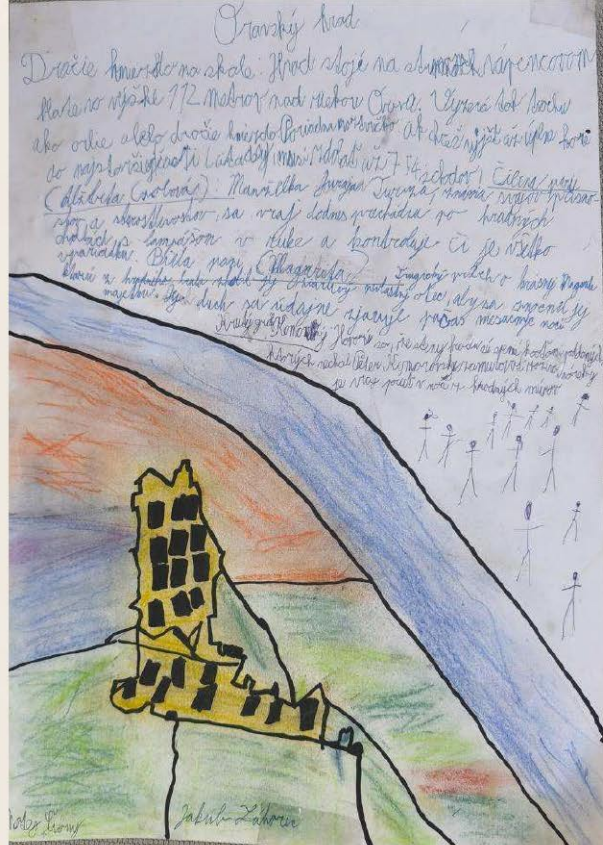
Oravský hrad bol postavený na základe dohody miestneho boháča s rozprávkovou postavou.

Úloha – Na akom podklade stojí Oravský hrad? /vápencovom/

Predposledné písmeno hľadaného slova je:

.....

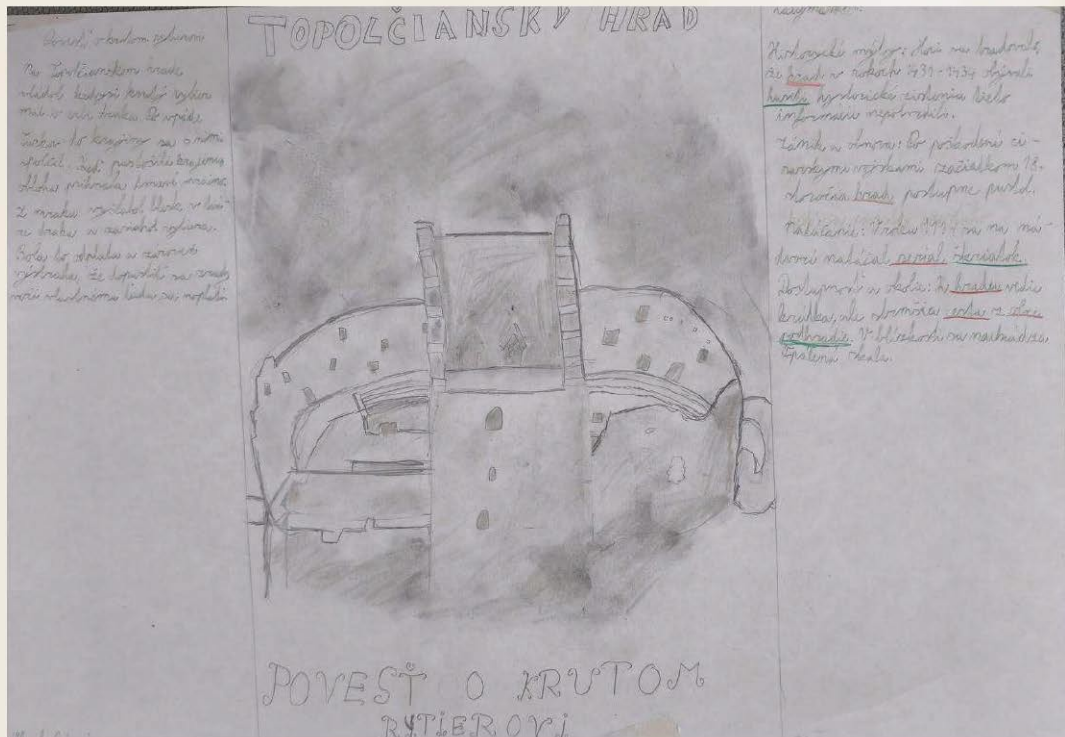
TOPOLČIANSKY HRAD

– Povešť o Topolčianskom hrade a krutom rytierovi rozpráva príbeh o hradnom pánovi, ktorý sa spojil s nepriateľom, za čo ho stihla zaslúžená a krutá odplata.

ÚLOHA: Akého tvaru bol blesk, ktorý zasiahol pána hradu? /drak/

Tretie písmeno hľadaného slova je:

.....

S
T
R
Á
Ž
C
O
V
I
A

TAJNÁ SPRÁVA

Zapíšte získané písmená v správnom poradí:

Po vyriešení všetkých indícií žiaci odhalili tajné heslo a získali titul "Strážcov histórie".

TAJNÉ HESLO:

STRÁŽCOVIA

Doplň druhé slovo tajného hesla:

H		S		Ó			E
---	--	---	--	---	--	--	---

DOPLNKOVÉ AKTIVITY

- tvorba mapy hradov Slovenska,
- hľadanie hradov na mape,
- čítanie s porozumením
- vyhľadávanie podstatných a prídavných mien v texte povesti,
- podčiarkovanie prídavných mien zelenou farbičkou,
- podčiarkovanie podstatných mien červenou farbičkou,
- učovanie rodu, čísla a pádu prídavných a podstatných mien,
- prezentovanie zaujímavosti o danom hrade,
- prerozprávanie povesti o svojom hrade,
- doplnenie svojho projektu vyzobrazením danej pamiatky,
- vytvorenie výstavy z prác žiakov na chodbe školy.

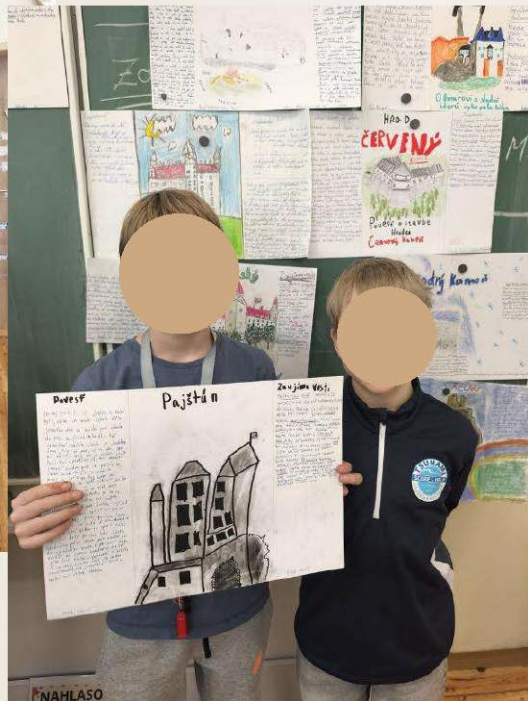
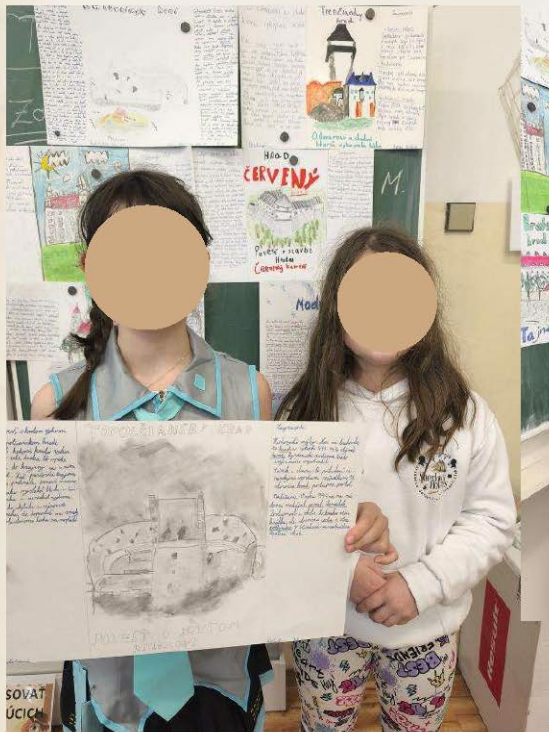
HOLMESOV ODKAZ

„Výborne, detektívi! Každá pamiatka vám odhalila kúsok minulosti. Ale iba tí najpozornejší dokážu spojiť všetky indície do jedného tajomstva.

Pamätajte — legendy nie sú len príbehy. Sú stopami, ktoré vedú k pravde.“

— Sherlock Holmes

ZÁVER

REFLEXIA

Žiaci vyslovili svoje dojmy pri vypracovávaní projektov, čo sa im darilo hneď, čo nie, čo im robilo problém a zase naopak čo im išlo rýchlo a najviac ich to bavilo.

Citujem:

“Najviac sa mi páčilo, keď som mohla kresliť náš hrad.”

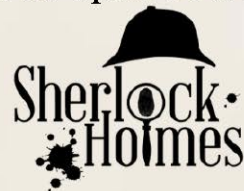
“Mňa bavilo vyhľadávať zaujímavosti z encyklopédií a zapisovať ich.”

“Mne sa najprv nedarilo, lebo som nevedel ako začať, ale spoločne s Miškom sme sa dohodli a už to išlo.”

“Ja som veľmi spokojný s naším hradom. Páči sa mi ako sme ho spravili a ako sme spolupracovali vo dvojici.”

„Dozvedela som sa nové veci o mojom hrade.“

„Veľmi ma bavilo takéto vyučovanie.“

Výborne detektívi! Odhalili ste tajomstvo slovenských hradov, a tým ste sa stali právoplatnými „*Strážcami histórie*“.

Každá povesť ukrývala kúsok minulosti a Vám sa podarilo ich krásne spojiť.

Žiaci za svoje úsilie boli odmenení krásnym diplomom.

